

שבת
שלום!

ביתנו החדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הרה"ג אבנר קוואס שליט"א

ביחד

שבת אצל מי?

רמת החיים בתקופתנו עלתה, יוקר המחיה האמיר וההוצאות הכפילו את עצמם. אם פעם יכולנו לקנות לכבוד שבת בסכום של 200 ₪, הרי שהיום אנו כבר עוברים את ה- 500 ₪, כאשר יש משפחה גדולה. פעמים רבות קורה שבני הזוג מתקוטטים בגלל הוצאות השבת והוויכוח מוביל לשאלה 'אצל מי לעשות שבת?' כדי לחסוך את אותם מאות שקלים.

ביום חמישי לקראת ערב הבין שמעון שאין לו כסף לעשות קניות לשבת, הוא ניגש לאשתו ואמר לה: את יודעת, תמיד הרגשתי שאת הכבשה השחורה של המשפחה שלך... למה אתה מדבר ככה? שאלה אשתו. שימי לב שכל שבת הוריד מזמינים את אחיך ואחיותיך בסבב, ואת בכלל לא בסבב... סליחה!... היא אמרה, לאחים שלי יש מעט ילדים, ולנו יש כבר 5 ילדים... והרבה יותר קשה לארח אותנו. זה לא מעניין אותי, עכשיו את מתקשרת להוריד וקובעת להם שהשבת אנחנו אצלם.

אחרי לחץ כבד ויקי נגשה לטלפון והתקשרה להוריה: הלו, אמא, מה נשמע? איך את מרגישה? בסדר, ענתה האמא. אמא, כבר הרבה זמן לא נפגשנו... ולכן חשבנו, בעלי ואני, שנבוא אליכם לשבת... אמרה ויקי בקול קצת רועד. חבל שלא אמרת לי לפני יומיים, אמרה האמא, בדיוק הזמנו את אחיך הגדול ואין לנו עכשיו אפשרות להזמין גם אתכם ואתם משפחה קצת גדולה... אולי בהזדמנות אחרת... שמעון לא ידע את נפשו: אמרתי לך שההורים שלך מפלים אותנו, חבל שהתחתנתי איתך הם לא אוהבים אותך וגם לא אותי...

קוראים יקרים, שמתם לב איך אנחנו מכניסים את ההורים לחינוך. מי אמר שהם חייבים לארח אותנו בשבת? וחוף מזה מה התלות הזאת בהורים? אמרו חז"ל: 'פשוט נבלה בשוק... ואל תצטרך לבריות'. כלומר, יותר טוב לעבוד ואפילו בעבודה בזויה, ולרדת ברמת החיים ובלבד שלא לפשוט יד לעוברים ושבבים. אין הרבה הבדל בין לעמוד ברחוב ולפשוט יד לעוברים ושבבים לבין לפשוט יד להורים. עדיף להישאר בבית ולאכול לחם עם בצל ולחיות בשלום עם האשה והילדים, מאשר לנחות נחיתת אונס אצל ההורים.

הפסוק: "... יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ" נאמר גם על הדבר הזה. ביתם של בני זוג שהתחתנו צריך להיות בבחינת חי הנושא את עצמו ואין לך אושר גדול מזה.

פרשת השבוע

מכת בכורות

מכת בכורות היא המכה העשירית שספגה מצרים. במכה זו נשבר פרעה לגמרי עד שאמר "קומו צאו מתוך עמי גם אתם גם בני ישראל..." מדוע דווקא במכה זו נכנע פרעה? התשובה לכך נעוצה באופי המכה. ראשית המכה הזו ביררה למצרים מי באמת בכור.

ושנית היא הוכיחה שליטה באדם עצמו. עד כה המכות הוכיחו שליטה בכוחות הטבע לסוגיהם, שליטה בחיות למינם, שליטה בגורמי השמים, אבל כאן הוכח שהקב"ה שולט גם על האדם. דבר זה הבהיל את פרעה מאד כיון שהוא בעצמו היה בכור. זאת ועוד מכה זו הייתה מורכבת ממספר גורמים כפי שנלמד בהמשך.

אומר הכתוב "ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה והכיתי כל בכור בארץ מצרים... אני ה'" ולמדנו בהגדה של פסח שהקב"ה בכבודו ובעצמו היכה במצרים – "אני ולא מלאך אני ולא שרף אני ולא שליח אני ה' אני הוא ולא אחר".

מצד שני כתוב בהמשך "ולא ייתן המשחית לבא אל בתיכם לנגוף" משמע שהיה כאן משחית שהוא זה שהרג במצרים. איך ניתן ליישב את שני הפסוקים? כתב החתם סופר שהמשחית שכתוב בפסוק אינו מלאך אלא חרבו של הקב"ה. וההסבר כך הוא – בוודאי שהמצריים שהיו רשעים ואכזרים לא יזכו למות על ידי הקב"ה בכבודו ובעצמו מכיוון שמיתת נשיקה זה שייך רק אצל הצדיקים הגדולים. אם כן איך נאמר "ועברתי... והכיתי...?"

אלא שהקב"ה ירד למצרים ולקחת את חרבו שהוא המשחית והכה את בכורי מצרים בעצמו על ידי החרב והיו המצרים מפרפרים עד הבוקר ובבוקר בא מלאך המוות ולקח את נשמתם. זאת אומרת המכה ניתנה ע"י הקב"ה אבל לקיחת הנשמה נעשתה ע"י המלאך.

ובאמת שואלים מדוע לא שלח הקב"ה במקומו מלאך שיכה במצרים למה הוא יתברך צריך לעשות זאת? הסביר הרב דסלר שמצרים הייתה ארץ כל כך טמאה שאפילו מלאך שהיה עובר בה היה נפגם.

כמו שמצינו בבריאת העולם על שני מלאכים שקטרגו על בני אדם שהיו חוטאים בעריות עד שהקב"ה הורידם לכאן והם בעצמם נכשלו בבנות האדם ומזה נולדו הענקים שגופם נמתח מהארץ לרקיע שמרמז שהם לקוחים גם מכאן וגם מהשמיים.

פרעה היה היחיד שניצל וגם בים הוא היה היחיד שניצל מטביעה והוא זה שאמר "מי כמכה באלים ה'" ובסוף פרעה ברח משם והפך להיות מלך נינווה עד שבא יונה הנביא והחזיר אותו ואת עמו בתשובה. מי שאמר "מי ה' אשר אשמע בקולו... את ה' לא ידעתי..." הוא זה שיודה, יחזור בתשובה ויהלל את הקב"ה.

שבת שלום ומבורך
אבנר קוואס

בדיחה

אתמול בערב בזמן שישבנו בסלון, אשתי ואני, ודיברנו על כל מיני דברים. השיחה גלשה לכיוון הרעיון של חיים ומוות. אמרתי לאשתי: "אף פעם אל תתני לי לחיות במצב של צמח, תלוי במכונה חשמלית ונוזלים מטפטפים מבקבוק. אם אגיע למצב שתצטרכי לראות אותי במצב שכזה, תנתקי את המכשירים שמחזיקים אותי בחיים". פתאום היא קמה, ניתקה את האופן, ניתקה לי את המחשב וזרקה לי את הבירה לפח...

"מי שרואה חסרונות בבן זוגו, אין זה משום שפתאום נעשה חכם או פקח, אלא משום שחסר לו באהבה" (הרב אליהו דסלר)

פתגם השבוע

סור מרע ועשה טוב

אמר דוד המלך בספר תהילים: "מי האיש החפץ חיים אהב ימים לראות טוב ... סור מרע ועשה טוב ...". מי מאיתנו לא היה רוצה לחיות חיים טובים ומאושרים? אחד מהתנאים לכך, שקבע דוד המלך, הוא השילוב בין סור מרע לעשה טוב.

אם רק נסור מהרע, זה לא יהפוך אותנו לאנשים טובים, זה יעשה מאיתנו אנשים לא מזיקים. כמו שאמרה לי פעם אשה אחת: אני לא גונבת, לא מרביצה לא צועקת ולא מקללת. אני לא אשה טובה? אמרתי לה: לא, את אשה לא מזיקה...

לא להרביץ ולא לקלל זהו תנאי בסיסי ויסודי כדי להיות בראדם. כדי להיות טובים צריכים לעשות מעשים טובים, ולא רק להימנע ממעשים רעים. מצד שני, רק לעשות דברים טובים זה לא הופך אותנו לאנשים בעלי מעצורים.

משל למכונת הכי יקרה בעולם שנוסעת מצוין, אם אין לה בלמים, היא תתאים רק למחסן הגרוטאות. אבל מכונת שגם נוסעת טוב וגם בולמת טוב, היא המכונת האידיאלית.

הנמשל, אדם שיש בו גם מעשים טובים וגם יודע מתי לעצור ולכבש

דחפים, הוא האדם המושלם. בחינוך הילדים, עלינו להשתמש בשני האמצעים הללו בצורה נכונה, ולמצוא את האיזון הנכון. אם כן, מהו האיזון הנכון בין שניהם?

תורת ישראל ענתה כבר על השאלה הזאת לפני כ- 3300 שנה. במבנה האנטומי של גוף האדם מצויים 248 איברים, וישנם גם 365 גידים. תפקיד האיברים לעשות מעשים ותפקיד הגידים לבלום. הגידים הם חוטים חזקים מאד שמחברים את עצמות הגוף למבנה שלו. הגידים מונעים מאיתנו לעשות תנועות שיגרמו לפירוק המבנה. לכן הם בבחינת בלם. לעומתם האיברים הם אלה שמבצעים את הפעולות ובלעדיהם האדם היה דומם כאבן.

בתורה שלנו ישנן 248 מצוות 'עשה' כנגד רמ"ח איברים, ועוד 365 מצוות 'לא תעשה' כנגד שס"ה גידים. אם נחבר את 248 מצוות עשה עם 365 מצוות לא תעשה נקבל סך של - 613 כמנין תרי"ג שהן כל מצוות התורה. נמצאנו למדים: תורת ישראל תואמת את המבנה האנטומי של גוף האדם. עם האיברים עושים, ועם הגידים בולמים. כאשר אנו פועלים לפי הוראות התורה, האדם מוצא את האיזון הנכון, והופך להיות מושלם.

סיפור לשבת

הרב יצחק כדורי זצ"ל

מובא בספר "תולדות חכמי ירושלים" סיפורים מופלאים על הרב: פעם ידד מחו"ל ביקש מאחד העסקנים לבקש מהרב ברכה עבור אשתו שחלתה ל"ע במחלה האיומה. כאשר הגיע לרב, עוד לפני שפתח את פיו, כדי לומר בשביל מה הגיע, אמר לו הרב: "היא לא הולכת צנוע!". מיד התקשר לידידו ודיווח על השתלשלות האירועים. כששמע הידיד, הודה, כי אשתו לא מקפידה ללכת עם מטפחת בביתה. ומיד, תוך כדי השיחה היא נטלה את המטפחת ושמה על ראשה. כשחזר העסקן לרב, הביט בו הרב ואמר: "טוב, היא כבר קיבלה על עצמה והקב"ה יעזור". לאחר מספר חודשים בודדים המחלה חלפה כלא הייתה.

על ידיעתו המופלגת בש"ס ובפוסקים מספר הרב גליס: "פעם ביקשתי אותו, שילמד איתי 'מסכת סנהדרין' שלמדו אותה עת בישיבה בחברון, והוא הסכים. ואז התיישב הרב ליד השולחן, כשאני מחזיק את הגמרא והקראתי אותה. אחר כך ביקש הרב, שאקרא את רש"י. בתוך הדברים העזתי לבחון את הרב ודילגתי על שתי שורות ברש"י. לתדהמתי, הרב אמר: "דילגת על שתי שורות" ואז הבנתי, שגם בלימוד הנגלה הוא בקיא מופלא.

זמן קצר לאחר נישואיו השניים של הרב, ניגש אחד העסקנים וסיפר לו כי דיברו בחדשות על רעידת-אדמה האמורה לפקוד את אילת בשעות הקרובות. על אתר אמר הרב לו כי ילך וישכור ספינה. כשהיו בים, הרב התפלל זמן רב, ובהמשך הרב סימן בידיו מעין 'לך מכאן' ואמר: "העברתי את הרעידה לירדן", ובאמת תוך מספר שעות התרחשה רעידת אדמה בשטח הירדני.

הרב התייחס לכולם בהארת פנים. מספר הרב בן טוב: לפני כ-30 שנה בהיותי חילוני סבלתי מבעיה רפואית קשה. הצעת הרופאים היתה לגשת לניתוח, ואז מישהו סיפר לי על הרב כדורי. אמרתי לעצמי "מה יש להפסיד?", וניגשתי אל הרב.

הרב לקח שלושה תפוחים וחרט עליהם שמות מלאכים ואמר לי לאכול. מאז הבעיות נעלמו כלא היו. מאז התקרבותי וחזרתי בתשובה והפכתי להיות אצלו בן בית". בריאותו המופלאה של הרב לא נפגמה על אף התעניות הרבות שערך. מעבר לתעניות הקבועות שלו היה צם תעניות רבות שלא היה להם הסבר, ולרוב זה כשראה כי צרות רח"ל אמורות להתרחש.

מדובר גם בצרות של הכלל וגם בצרות פרטיות, שהיה צם הרבה, מבלי שידעו על כך. את הצומות חשפו אנשי ביתו במקרים בהם היה יושב בבריתות, והיה מסרב לאכול, ואז היה נודע הדבר, הרב צם היום. כשהיה מגיע אליו מישהו לבשר שנושע בזכות ברכתו, לעתים היה פולט: "כן, צמתי גם עבורך." אבל בדרך-כלל האנשים, שלמענם הרב צם, לא היו יודעים על כך, אבל כשראה שלא מספיקה ברכתו, היה צם ואפילו צומות רבים.

פעם ביקש ר' יונה סוסנה מרבינו שיכתוב לו קמיע עבור אדם, שהיה זקוק לישועה. "זה לא פשוט לכתוב קמיע", אמר הרב, "צריך כוונות וייחודים". הצדיק השקיע שעות רבות, ישב ליד השולחן ועשה את כל הכוונות.

אשתו, לא ידעה, מה הוא עושה, וקראה לו לאכול. מכיוון שכל הגיגיו של הרב היו בקמיע, לא הרגיש בשאלת אשתו. כשלא השיב, דאגה לבריאותו ניגשה אליו, נתנה מכה על השולחן באומרה: "האוכל מתקרר, מדוע אתה לא בא?". מעוצמת המכה בשולחן, הקסת עם הדיו רעדו, הדיו נשפך על הקמיע.

אני לא ידעתי איפה 'לקבור את עצמי', והנה הרב צחק ואומר: "היא יודעת מה שהיא עושה", ולא כעס על אשתו כלל וכלל, למרות שנאלץ להשקיע שעות רבות כדי להכין את הקמיע בשנית.

(עין חמד)

שאל את הרב

לייעוץ באופן אישי עם הרב אבנר קוואס שליט"א ניתן להתקשר בימים ג' וד' בין השעות 14:30-15:30

1599-59-59-39

מן ההלכה הספרדי הארצי

3030 * | 073-7-860-860

רב קווי | בעלות שיחה רגילה

2 שלוחה

מענה טלפוני לשאלות בענייני שלום בית וחינוך ילדים, עם יועצים מומחים שע"י הרב **אבנר קוואס שליט"א** בין השעות 09:00-23:00

בס"ד

1 שלוחה

מענה טלפוני לשאלות בהלכה שע"י מורי הוראה הפוסקים ע"פ פסקי מרן הגר"ע יוסף זצוק"ל, בנשיאות חבר מועצת חכמי התורה הגאון הגדול הרב דוד יוסף שליט"א 24 שעות ביממה רצוף

שיעורים בפרשת שבוע מטובי המרצים בשלוחה 5

